

ZaKoZa - Žilinská komunitná záhrada

Hlavná myšlienka

Naším snom je priniesť zeleň medzi paneláky. Vytvoriť zelené políčka s úrodou a priestor pre "zelené" témy, miesto pre medzigeneračnú výmenu skúseností a vytvorenie živej komunity.

Prečo

Odcudzenie a anonymita ľudí v rámci sídliska a generácii

Chceme spájať všetkých - deti, mladých ľudí, rodiny aj našich dôchodcov. Zo skúsenosti v rámci komunity kompostovania veríme, že komunitná záhrada by bola práve tým stmelujúcim prvkom.

Ekologické aspekty

Vybudovanie aktívnej zelenej plochy v meste. Vybudovaním komunitnej záhrady chceme dosiahnuť zlepšenie mikroklimy sídliska, znížiť odtok vody z územia a zveľadiť zanedbané priestranstvo. A v neposlednom rade priniesť "zelené" témy bližšie k ľuďom.

Pestovanie plodín

V posledných rokoch sme zaznamenali veľkú chuť ľudí pestovať plodiny na balkónoch svojich bytov, preto chceme vytvoriť možnosti pre pestovanie vo väčšom merítku v blízkosti ich domovov.

Kde

V rámci Hlín V a VI. V spolupráci s mestom Žilina - útvárom hlavného architekta sme našli nevyužívaný pozemok medzi reštauráciou Máj a obchodom Terno.

Kto

Aktívni ľudia bývajúci na sídlisku Hliny V a VI, momentálne fungujúci v komunitne kompostovania na Bajzovej. Menovite zakladajúci členovia KZ: Veronika Chylová, Michal Ptačin, Dáša Matejková, Zuzana Dorušová, Veronika Bachratá

Kedy

Začiatok výstavby KZ v 1Q 2022

Detailný popis projektu komunitnej záhrady

Počas prac pri kompostovaní v rámci komunitného kompostovania na Bajzovej skrsla v hlavách členov myšlienka vytvorenia komunitnej záhrady(KZ). Takáto KZ by samotnému kompostovaniu dodala ďalší rozmer a umožnila by častejšie stretávanie sa členov, upevnenie a rozšírenie komunity.

Zároveň sme identifikovali v našom okolí viacero zanedbaných pozemkov, ktoré by mohli byť použité pre KZ a vybraný pozemok by sme revitalizovali. Týmto by sa zlepšila estetika sídliska, mikroklima a rozprúdila debata ohľadom ekologických tém.

V rámci Slovenska funguje viacero komunitných záhrad a mnohé veľmi úspešne s peknými výsledkami, preto sme sa rozhodli vyhrnúť rukávy a vytvoriť rovnako krásnu (časom aj krásnejšiu) komunitnú záhradu aj v našom krásnom meste :)

Hlavné ciele projektu

- Hlavným cieľom projektu je **revitalizácia nevyužívaného priestoru** v rámci sídliska Hliny V-VI a vybudovanie fungujúcej komunitnej záhrady, t.j. vybudovanie zelenej aktívnej plochy v meste, s cieľom zlepšiť kvalitu pôdy a ovzdušia a zlepšiť potravinovú sebestačnosť obyvateľov sídliska
- Záhrada má poskytovať jej užívateľom **priestor na výsadbu, kultivovanie, pestovanie rôznych druhov rastlín**: úžitkových (zelenina, drobné ovocie, bylinky), okrasných (kríky, okrasné byliny, trávnaté plochy) využívajúc prvky permakultúry
- Popri sebarealizácii na záhrade má obyvateľom umožniť **stretávanie, výmenu skúseností a utužiť tak vzťahy medzi obyvateľmi**, od najmenších detí po dôchodcov, vďaka čomu by pre nich spoločenský život mohol získať celkom nový, hlbší význam.
- **Osveta a vzdelávanie v ekologických témach zážitkovou formou** (napr. kolobeh vody, stavba pareniska, kompostovací deň, a pod.)

Podrobný popis KZ

Časť pozemku zo strany obchodu Terno bude slúžiť ako prístupový chodník do samotnej záhradky. Hlavná pestovateľská zóna bude v tvare obdĺžnika nadväzujúca na prístupovú časť. Betónová plocha bude využitá ako miesto pre stretávanie sa. Vyvýšené záhony budú rozmiestnené v zóne vpravo od tejto plochy, na ľavej strane chceme vytvoriť priestor pre osvetové činnosti zamerané na deti.

Vodu plánujeme získavať najmä zachytávaním dažďovej vody zo strechy budovy vedľa, ktorá je nebytovým priestorom. Taktiež plánujeme vytvoriť prístrešok, ktorý bude poskytovať nielen úkryt pred dažďom a slnietkom, ale zároveň budeme zachytávať vodu a tak distribuovať vodu aj do zóny, ktorá bude vzdialená od hlavného zdroja vody.

Záhrada bude pozostávať z:

- 15 vyvýšených záhonov pre členov komunity o približnej veľkosti 2,5x1,3m
- spoločného pareniska pre pestovanie sadeníc
- spoločného bylinkového záhona
- spoločného kvetinového záhonu
- spoločných nízkyh ovocných kríkov
- ovocných stromov

Zázemie záhrady bude pozostávať z:

- 2x nádrže v objeme 1m³ na vodu pre zavlažovanie
- kompostéru
- prístrešku, ktorého strecha bude plniť funkciu zberu dažďovej vody na zavlažovanie, zároveň bude slúžiť ako úkryt pred nepriazňou počasia
- lavičiek na sedenie
- miesta na hranie pre deti
- z oplotenia do výšky približne 1,8m

Celkový predpokladaný záber územia KZ je **576 m²**

